

CONVORBIRI LITERARE.

ANUL II

(1 Martie 1868 — 1 Martie 1869).

Redactoru: *Jacob Negruzsi.*

IASSI 1869.

TIPOGRAFIA SOCIETĂȚII JUNIMEA.

CONVORBIRI LITERARE.

Apare la 1 și 15 a fiecărei luni.

Abonamentul pe unu anu în România liberă unu galben; în Austria 4 fl. — Abonamentele se facu în Iassi la Tipografia Societății Junimea; în Bucuresci la librăria Soccec & Comp.

S U M A R I U.

Domnița și Robul poezie de D. I. *Negruzzi*.
Românii din Macedonia și poesia lor populară de D. I. *Caragiani*.
Evreica, novelă de D. *Leon Negruzzi*. (Urmare).
Epigrame de D. S. L. *Bodnărescu*.
Corespondență.
Anunțiu.

DOMNIȚA ȘI ROBUL.

I.

Pe-o vale in florită s'inalță o zidire
A seculor stinse măreață moscenire.
In ea domniã o Doamnă frumoasă ca o țină,
Cu părul său de auru, ochirea sa senină;
Bogată de avere, iu sufletu mai bogată,
De laude mărețe spre ceruri inalțată.
Și de castelu aproape intr'unu bordeiu uitatu
Ședeã unu Robu al Doamnei de griji incunjuratu,
Frumosu erã și tẽnëru ș'in palida lui față
Vedeai că pe-al seu sufletu s'a pusu o neagră ceață.
Vai! O simțire-ascunsă intr'ensul au aprinsu
Unu doru fără de margini, unu focu etern nestinsu.
Cum, Robu fără de drepturi din miserul bordeiu
Spre-o Doamnă din casteluri inalți tu ochii tei,

Unu verme al seu ochiu vo dat'a ridicatu
Spre paserea cea mândră din norul inalțatu?
Când o vedeã pe calu-i cu fața ei divinã
Trecëndu, cum trece, sboară pe ceruri luna plină,
Sufletul seu cu dënsa sbură fãr incetare
Pãn o 'nvëliã in aeru albastra departare.
Când treceau țile, seculi și elu nu o vedeã
Unu soare pentru dënsul pe ceru nu resãriã,
Ear când cădeã pe lume a noții grea tăcere
Pe-o jalnică vioară cântã a sa durere
Cântã duios, puternic și dulce ș'inspirat
Accente dureroase cum nu s'a mai cântatu.
Frumoasă doamnă spune, vo datã ai gânditu
La celu sermanu, te tine de done ori robitu?

II.

Sus in castelu serbează in vesel' adunare
Mulți cavaleri și doamne o mândră sërbitoare.
In sala cea anticã cu auru decoratã
Petrece adunarea la masã mult bogatã.
Și sus in capul mesei șede bërãnul tatã
'Cu barba lungã, albã, de multe ierni spalatã,
Cu fața rece, asprã și ochiul nemișcatu
Precum unu chipu eroicu in marmurã sculptatu.
In dreapta stã mireasa, in stinga mândrul mire

Frumosu, plinu de viață și plinu de fericire,
Dealungul se înșiră lucita adunare
Precum pe-o selbă scumpă s'înșiru mărgăritare.
Și cavalerii nobili viuindu, voios petrecu
Ș'iu frumuseță doamnele cu toate se întrecu
Dar de mireasa mândră se simtu întunecate
Cum stelele pe ceruri se ștergu disluminato
Când luna strălucese. Și prânțul se urmează
Mai veselu, tot mai veselu și vinul scântează
In cupele de auru și oară, după oară
Prin sita veseliei cu grabă se strecoară
Și unul dintre oaspeți, fiindu o cupă plină
Se scoală și spre dênșii solemn elu o închină:
„Cātu va'nvié pământul a soarelui lucire
Viața lor să fie eternă fericire!“
„Trăiască!“ strigă vesel al oaspeților choru
Și sala se cutremură de glasurile lor.
Bétrănul se ridică ș'in juru-i s'a uitatu
Și cupa lui spumândă tăcut a deșartatu.
Acum s'a sfișitu prânțul. Precum pe câmpuri late
Resaru aici și colo snopuri de flori bogate,
Așa in sala 'ntinsă ici, colo s'intocmescu
De oaspeți grupuri mândre și vesel convorbescu.
Și mirele spre tată: „Ce este o serbare
Când nu-i incoronată de veselă cântare?
O Doamne, într'o noapte unu robu am ascultatu
Cântându așa de dulce cum nu s'a mai cântatu.“
— Să vie să ne cânte! — Bétrănul a rostitu
De servitori mulțime in grabă s'au pornitu.

III.

Elu intră tristu și palidu, fiindu a sa vioară
In mijlocu se opresce și ochii își coboară.
— „Să cânți unu dulce cântecu! — dice bétrănul tată —
„Ș'acestu inelu de auru va fi a ta resplată!“
Elu ochii nu ridică și vioara incordează

Ș'unu cântu din timpuri vechie acuma intonează:
Elu cântă de-o frumoasă fecioară d'impératu
Inchisă de-unu balauru intr'unu ascunsu palatu
Și cum nopți lungi și zile jăliă mândra fecioară
Vérsându ferbinte lacrimi de soartea ei amară
Si de-unu viteazu și nobiluși mândru Fétu-frumosu
Ce fața ei de ângeru, in sufletu-i duiosu
Purtă pe'ntregu pământul, cătându chipul iubitu
Ce'n visuri ilu visase și încă n'a găsitu.
Și cum ilu dus'o đină peste unu podu de auru
Și cum ești in cale-i mult aprigul balauru,
Cântă de cruda luptă ce groznic s'a incinsu,
De'vingătorul mândru, balaurul invinsu
Și de resplata dulce ce-atunci au asceptatu
Pe mândrul și veteazul fecioru de impératu.
Și toți tăcuți ascultă, cuprinși de incântare
A Robului frumoasă, puternică cântare,
Și Domnul ei intinde de auru unu inelu
Ridică ochii Robul in juru se uită elu
Și întâlnește'n cale-i o jalnică privire
Ce cumpănesce'n viață ani lungi de fericire.
Atunci lung o privesce ș'o noapte ilu cuprinde
Și mintea lui se perde și ochiu-i se aprinde,
Selbaticu elu apucă din nou a sa vioară
Cuprinsu ca de unu farmecu acum elu cântă eară
Și cânt'unu cântecu straniu de-amorul celu ascunsu
De care pentr'o Doamnă unu Robu eră pētrunsu,
Și cântă ca prin visuri de chinu și desperare
Și-i cântă și o roagă să aibă indurare
Și tremură și cântă pētrunsu de-unu dulce floru
Ș'o roagă și o jură și cere-al ei amoru.
Toți stau in neclintire pe scaune'mpetriți
Doamnița ilu privesce cu ochii rătăciți
Din sēnul ei spre ceruri așa de blând și lin
S'inalță unu ferbinte, unu tristu, unu lungu suspinu.
Acum toți se desceaptă, bétrănul s'a sculatu
Și mâna sa cu furie spre Robu a indreptatu
Și mirele s' aruncă strigându cu glasu grozavu

„Vai ție! Indreșnețe și miserabilu sclavu
Mori! Mori!“ — și ferul crâncenu spre Robu au așin-
titu.

Dar Elu cu'unu ochiu mai măndru pe locu l'a
pironitu

Și încă o dată Doamna cu sufletul privesce
Și inima-i se umflă și peptul seu slăbește
Ș'a sufletului coarde pendu dulcele acordu
Și ochiul i se frânge și jos elu cade mortu.

Iacob Negruzzi

ROMÂNII DIN MACEDONIA

și

POESIA LOR POPULARĂ.

I.

Românii din Macedonia sunt foarte puțin cunoscuți la noi, ear despre poesia lor populară credu că pentru prima oară se aude în România. Românii trebuie să se cunoască mai bine între dănsii, ori cât de depărtați aru fi unii de alții, pentru că sunt de una și aceeași familie, și cei mai tari să ajute pe cei mai slabi, și cei mai luminați să lumineze și pe cei neluminați; căci, dacă nu se cunosc, nu simpatizează, nici nu se ajută, și atunci celor mai glorioși li este rușine să se dică frați cu cei mai obscuri, ear aceștia urescu pe aceia, și așa mai târziu pe lângă depărta-

rea și desbinarea ce se face între dănsii, fatală și pentru unii și pentru alții, și numele naționalu, se compromite de cei mai slabi și nefericiți. Cu această gândire m'am decisu să scriu articolul de față și să tratezu despre Românii din Macedonia și poesia lor populară căci îi sunt și se dicu frați cu Românii de aici. Mi-am alesu această materie, pentru că numai în poesia populară poate ceti cineva în adâncul inimei unui poporu ca să vadă ce a suferitu și de ce; apoi ce lucruri l'au bucuratu, căci poesia populară nescrisă este cartea, în care poporul își încredințează secretele inimei sale și cine a suferitu simpatizează cu cei care au avutu aceleași suferințe.

II.

Alții au tratatu mai pe largu despre Românii din Macedonia; *) noi aici despre ei vomu dice atâta, cât va fi necesar pentru ca lectorii să-și poată face o idee despre trecutul lor, despre locurile ce locuescu, despre numărul populațiunei, despre dialectul lor, și apoi vomu trece la poesia lor populară.

III.

Când dicemu Românii din Macedonia, nu trebuie să înțelegemu numai pe Românii, care locuescu în Macedonia, ci pe toți Românii, care locuescu prin Turcia și Grecia, sau mai bine pe toți Romanii de-a dreapta Dunărei care în cărțile istorice se dicu Români Au reliani. Numele de Români din Macedonia sau Macedono-Români datează de la 1860, de

*) Veți Pouqueville, voyage en Grèce. T. II.— Calători
la Români din Macedonia, de D. Dimitrie Bolint
neanu. București 1863.

când in Bucuresci s'a instituitu unu comitetu pentru introducerea limbei Române in școale și biserici la acei Români. Numele dar Macedono-Români nu este tocmai nimeritu; Aureliani, nici nu este cunoscutu acolo; Vlăhi, nici nu-lu primescu, le sună rău la urechi. Numele celu mai nimeritu pentru ei ar fi *Rumelioți* de la *Rumelia*, nume actualu al provinciilor ce locuescu, nume pe care ilu cunoscu și ei și ilu intrebuintează une ori, când voru să înțeleagă pe toți Români de acolo, afară de cei de aici. In timpuri mai fericite pentru ei, când au ocupatu acele locuri, le-au numitu *Rumelia*, spre suvenirea vechei lor patrie Romania. De acea noi aici ii vomu numi *Rumelioți*.

IV.

Rumelioții, de și in departare și fără nici o comunicațiune cu Români de aici, au sciutu totdeauna și până astăzi că există aici o Românie, pe care spre distingere o numescu după Greci Vlahia, și că Români de aici vorbescu Romănesce ca și ei, și că sunt de aceeași origine. Poporul scie aceasta nu din cărți, ci din tradițiunile strămoșesci perpetuate până in dion de astăzi, că ei sunt duși acolo de aici. Numai Români din Grecia, Peloponesu, și câte-va orașe din Thesalia, Epiru și Macedonia pretindu că suntu veniți din Italia de-a dreptul. De când însă Grecii au perdutu influența din Țara Românească și au inceputu a se agită chestiunea monăstirilor inchinate, Rumelioții au cunoscutu și mai bine România, și aceasta o datoiescu Țarelor Grecesci, care atacându și batjocorindu toate din Țară, Domnitori, Miniștri, Deputați,

Armata, Cleru, Instrucțiune publică, Teatre, Țiare, etc., au făcutu pe Rumelioți și mai cu samă pe studenții de acolo să schimbe opiniunile ce-și făceau in școalele grecesci despre Români de aici. In școalele grecesci, unde învățau și invăță carte încă și astăzi, junii Români aușiau de la profesori că Români de aici sunt de rasa Mongolă,*) amestecați cu Schythi, Tatari, Ostrogoți și nu sciu ce, că sunt iloți, că n'au religiune, că sunt sêlbateci, barbari fără nici unu viitoru. Când le Țiceau că și ei (Rumelioții) sunt rudenie cu acești Mongoli, și pe de altă parte ridicau până in ceru gloria vechilor Eleni, făceau pe tineri să le fie rușine de numele de Romănu, și discuragiați să iee numele de Grecu. Dovadă că toți Români, care de acolo veniau aici, și intre Români, se dau de Greci. De atunci Rumelioții își formară altă opiniune despre Români de aici, și aceasta de la unu timpu incoace s'a și popularizatu și atențiunea lor s'a intorsu cătră aici. Nu numai atăta, dar la 1859 când se serbă unirea aici, Rumelioții in multe părți au aflatu despre aceasta earăși din Țiarele grecesci, și poeții populari au cântat'o și acolo și s'au ridicatu toasturi pentru prosperitatea României, fără ca să scie nimene de aici. De atunci ideea deveni comună la toți Rumelioții că au și ei regatu Romănescu aici, și că pentru Români aici este vatra învătăturei naționale și că prin ajutorul Romănilor de aici voru deveni și ei in curându liberi. Dovadă atăta tineri, care de acolo veniau in Bucuresci spre a învăță carte Romănească.

*) Veđi intr'altelē Γενική ιστορία υπό Παπαρηγό-
ωδηνου Vol. I. Dania (Istoria Universală de Papar-
rigopulo profesoru la universitatea din Atena).

V.

Rumelioții, după istorici, se afirmă că sunt din Dacia Traiană. Pe la 270 după Christu, împăratul Aureliann, vădându neputința de a reziste la torențele barbarilor, care necontenitu năvăliau in Dacia de la Marea Neagră, a fostu silitu spre a nu-și perde in vanu legiunile, să treacă împreună cu ele Dunărea și să ocupe Moesia, pe care o numi Dacia Aureliană. Mare parte dintre locuitorii Daciei au trecutu dincolo de Dunăre, și mai cu samă acei care aveau ce perde. Fiindu năvălirile continue și prădăciunile dese de cătră barbari, și emigrările dincolo de Dunăre, unde eră mai multă siguranță, trebuie să fi fostu și ele continue. Numai așa ne putemu dà samă de marele număr de Români care se află și până in ziua de astăzi in Turcia. Români Aureliani, care au fugitu de barbari, nu trece mult și vedu că in noua lor patrie află alți inimi și mai crunți. Aceștia sunt împărații Greci Byzantini, care prin abuzuri de tot felul silescu pe Români Aureliani să se rescoale, și să dea mâna cu Bulgarii și prin mai multe lupte triumfătoare in contra oscirilor împărătesci Byzantine, să formeze Imperiul Romano-Bulgaru, care a fostu atâtea secole teroarea Imperiului resăriteanu. Nu este locul aici a espune triumfurile ce au avutu și nenorocirile ce au suferitu, luptându-se necontenitu, până la incetarea imperiului lor; căci ne propunemu ca scopu principalu a trată despre pocsia populară, ear nu despre istorie. Atăta numai țicemu că, de când incepură inimicițiile până la căderea imperiului Romano-Bulgaru, Români Aureliani n'au avutu locuințe stabile din cauza deselor devastări; de

acea când incetă viața lor independentă și se linisciră, alții au remasu in Bulgaria, parte in Thracia, parte in Macedonia, parte in Iliria, parte in Albania, parte in Epiru, Thesalia și Grecia. De acea cronicarul Byzantinu Chalcocondylis vădându acele locuri pline de Români a scrisu „*Ἀπὸ Δακίας ἐπὶ Πίνδον τὸ εἰς Θεσσαλίαν καθήκον, τὸ ἐνοικῆσαν ἔθνος Βλάχοι*“ adică din Dacia până la Pindu, care se scoboară spre Thesalia, locuesce nașiuena Vlahă, Română. Cronicarii Byzantini au numitu Rumelia, adecă locurile ocupate atunci de Români, *Μεγάλη Βλάχια*, adecă România Mare, și partea de sus a Greciei de astăzi afară de Peloponesu, o numiau *Μικρὰ Βλάχια*, adecă România Mică.

VI.

Inainte ânsă de trecerea Românilor Aureliani dincolo de Dunăre, adecă in Rumelia, se scie *) că mult de mai inainte se aflau in Achaia (Grecia), Iliria și Macedonia mulți alți Romani veniți acolo sau mai bine trimiși din Italia de-a dreptul, in cea mai mare parte colonii militare. Cu aceste colonii numeroase, pe care și astăzi poate să le distingă cineva după diferențele dialectice ce se observă, s'au amestecatu Aurelianii in multe locuri, dar mai cu samă in Macedonia Rumelioții susținu aceasta și dau ca proba caracterul și aplicările coloniilor militare din Albania, Epiru, Thesalia și Grecia, aplicări spre viața resboinică și independentă, cea ce difere de a-le Românilor din Macedonia, Thra-

*) Veți „*Res gestae divi Augusti ex monumentis Ancyrano et Apolloniensi*, edidit Th. Mommsen Berolini ap. Weidmanns 1866.

cia și Bulgaria, care tindu spre viața pacifică și comercială, și într'adevăr din Macedonia au eșitu neguțători mari, precum mai multe familii cunoscute din Austria și România dovidescu. Din celelalte provincii au eșitu oameni mai mult militari, bărbați insemnați în resboae foarte populari la Rumelioți, cântați mai toți, în cântecele populare, și care au jucat mare rol și înainte de revoluțiunea Greacă și pe cât a ținutu revoluțiunea; mulți din aceștia trăescu și astăzi foarte bătrâni în Grecia, pensionați de guvernul Grecescu și foarte onorați; ear cei morți au statue, și efigii; ear când cine-va deschide istoria revoluțiunei grecesci, ei vede imortalizați și divinizați de Greci și comparați cu numi ilustre antice a lui Theseu, Achile, Leonida, Miltiade, Themistocle etc.—din Români de aici credu că foarte puțini știu aceste. Din aceste provincii au eșitu și oameni de statu, oameni de litere, și chiar poeți, care au scrisu în grecesce, și care prin poeziile lor entusiastice au pregătitu popoarele la revoluțiunea greacă, precum, Riga Velestinliu, Zalocosta coronatu de atâtea ori la concursuri poetice de Academia din Atena și alții.

VII.

După căderea imperiului Româno-Bulgaru ne ȳice unu chronicaru Bizantin, Nicetas Choniatis, că Români aveau cătră imperații Bizantini o independență ilusorie; căci fiecare provincie își aveă unu șefu militar, care îi guvernă după legi nescrise, și care aveă o dependență de Bizantini, pe care o poate compara cineva cu a noastră de astăzi cătră inalta Poartă. Ei n'au fostu cu totul supuși,

și asceptându-se la noue resboae totdeauna din cauza caracterului lor independentu, și-au aședatu satele, comunele și orașele lor în locuri strategice, în munți și după cum se vedu și astăzi, fiecare casă este unu micu castelu; ulițe nu se vedu în satele Romănesci, din causă că sunt pușe casele așa feliu, încât una să apere pe cealaltă și din câteva puncte să se apere toate la casu de periculu. Când în fine Turcii ocupară imperiul Bizantin, Români earăși până la 1821 în mare parte au remasur intocmai ca și cu Bizantinii, și de câte ori Turcii au vroitu să-i supună de tot, fără nici o condițiune, ei totdeauna s'au opusu. Aceasta nu o spunu numai bătrâni, dar și alte multe lucruri o mărturisescu precum, munții din Epiru, (de la Pindu până în Grecia) se ȳicu și până astăzi *munți nescrise* (din causă că nu s'a pututu face catagrafia, căți sunt ca să plătească contribuțiune), apoi partea Macedoniei Vechi cu Thesalia și Epiru se ȳice *munții de perdere* (pentru că din oștirile turcesci, cari intrau acolo ca să supună pe Români, nu eșia nici unu soldatu, periau toți). Spre a înȳelege aceasta, lectorii, trebuie să scie că Rumelioții indată după intrarea Turcilor în Rumelia au formatu între dênșii unu feliu de confederațiune compusă de 12 capitanate, care se vede că mai înainte esistau fără nici o legătură. Aceste capitanate se compuneau fiecare de unu numeru oare care de sate și orașe sub comanda unui capitanu, cărui plătiau tribut, și ei dau și recruți plătiți totu de poporu. Familiile cele bogate trimiteau câte unu fiu din sênul lor spre a se esercită în arme și în lupte, cari se vede că erau dese. Astfeliu de capitanate erau patru în Thesalia (Olympu,

Zagora, Agrafa, Haşia), doue in Epiru (Meţovo şi mai târziu Suli), unul in Macedonia (Grebeni), unul in Acarnania, unul in vechia Sparta, unul in Achaia, doue pe muntele Pindu. Fie care capitanu putea să dispună la casu de nevoe de doue sau trei mii de oameni înarmaţi şi esercitaţi, ear in casuri de mare pericolu se adunau mai mulţi la unu locu. Căntecele populare atât române cât şi grecesci facu menţiune de multe ori de nisce astfelu de uniri de capitani la pericole mari. Ce este curios ânsă, că rar aflămu capitani greci*); poate că populaţiunea greacă ocupându-se de agricultura şi aşezată la câmpu, eră supusă şi liniscită. De multe ori Turcia vră să destrugă capitanatele, dar vedându că eră imposibil după toate încercările, se lasă de proiectul acesta, şi ii angajă cu leafă să fie ei păzitori provinciilor de mai sus. Ali-paşa, satrapul Epirului înainte de 1821 se încercă şi elu să destrugă acele puteri armate ale capitanilor, dar nu făcū nimicu, şi in fine se decise a se servi cu dēnşii spre a-şi creā unu principatu compus din Grecia, Thesalia, Epiru, Albania şi parte din Macedonia; şi câtă vreme eră bine cu ei, reuşia; ânsă cum incepū a-i înşalā, acestia ilu părăsirē şi de odată fū ncisu de armata Sultanului.

VIII.

Când la 1821 isbucni revoluţiunea greacă, veni şi rolul celu mare al căpitanilor. In principatele Române cu Ypsilanti eră Capitanul Farmachi din Blaţa Macedoniei, şi Ca-

*) *Ἱστορία τοῦ Σουλίου καὶ τῆς Πάργας ἐπὶ Χρ. Μεττάιβου* istoria Sulului şi a Pargei de Chr. Perreboz Athena 1857.

pitanul Gheorghe Olympiotu din oraşul Vlaholivade de pe Olympu. Acestu din urmă la 1821 inchisu in Monastirea Săcu, spre a nu se predă Turcilor, dete focu butoaelor cu prafu, când Turcii intrarē in curtea Monăstirei şi astfelu fū aruncatu in aeru împreună cu toţi ai sei. Cei cari s'au bătutu la Sculeni cu Turcii la 1821 in 29 Iunie erau mare parte Rumelioţi şi Capitanul lor Tanase din munţii *nescrîşi* din Thesalia. Thermopilele, păzite odată de Leonida, la 21 se păziau de Capitanu Lyseu, fiul lui Andruţu, şi de Athanasie Diacu; Attica şi Beoţia a căđutu la sorţu lui Caraiscachi şi Gura; Peloponesul fū păzitu de Manioti (Laconi), de Colocotroni şi de Grijoti, Acarnania de Marcu Bociari şi de Giavellaţi şi așa mai departe. Nu putemu negă că şi Grecii au avutu in revoluţiune Capitani mari; dar Capitani Români au fostu mai mulţi, au făcutu mai multe fapte eroice şi inspirau cea mai mare incredere şi siguranţă poporului revoluţionarului şi de aceea sub steagul lor se grupau. Şi poporul Român din Grecia in suma de 250 de mii, şi celu din afară împreună cu Capitani şi cu bandele de sub Capitani Români au contribuitu foarte mult la liberarea Greciei. Capitanatele dar au fostu adevărate şcoale de eroi. Dovadă că toate capacităţile militare destinses in revoluţiunea greacă şi cari ocupă unu locu illustru in istoria modernă a Grecilor, au fostu formaţi şi eşiţi din bandele Capitanilor şi a Capitanatelor Române. După independenta Greciei ânsă, fiindcă mulţi din Capitani perise in lupte, ear cei scapaţi remăsese in Grecia, unde se află şi astăzi, Românii furē cu totul supuşi de cătră Turci, şi privilegiate ce avusese ina-

inte de revoluțiune, cădură; căci poporul remase fără Capitani, cari de secole aveau autoritate asupra lui. Pe la 1854 s'a făcutu o nouă încercare in Thesalia, Epiru și parte din Macedonia pentru independință; nu reuși însă, din causă că Grecii voiau să uniască acele provincii cu Grecia, ear Capitani Români eșiți din Grecia și poporul Român vroiau să-și recapete drepturile antice și discordiile aduseră retragerea lor earăși in Grecia, ear Români remaseră in statu-quo.

IX.

Acuma trecemu la numărul populațiunei Rumelioților. După informațiunile ce din nou amu lătu și noi de la autoritățile Turcesci și din fața locului, confirmămu numărul datu de Domnul Dimitrie Bolintineanu in cartea sa — „Calătorii la Români din Macedonia.“ Sunt dar in Grecia peste 250 de mii de Români, in Thesalia 200 de mii, in Macedonia 450 de mii, in Epiru și Albania 350 de mii, in Thracia 200 de mii; In Bulgaria nu scimu căți sunt. Numerul totalu: 1,450,000. Când vede cineva in Chronicarii Bizantini că toate locurile din Dacia până in centrul Greciei le ocupau Români mari (*Μεγαλοβλαχοι*), și va compară numărul de 1,450,000. cu ȕisele lor, se va miră ce s'au făcutu Români de au remasu numai atăția. Noi le vomu esplică aceasta. Români nu-și cultivă limba lor națională din causa neconținitelor resboae și a nestabilității lucrurilor. Acei cari voiau să invețe ceva, își făceau studiile in limba greacă; căci de la schisma religioasă intre biserica orientală și occidentală, literele lătine au fostu proscrise ca ere-

tice de clerul orientalu. Români dar învățau grecesce. Bătrâni însă spunu că *ună oară* (odată) scriau și Români *Letinesce*, dar mai târziu vedură că făceau mare păcatu cu aceasta, pentru că toți Români cari scriau și cetau Letinesce mergeau in Iadu. Așa le spuneau Archiereii. Ear Sf. Cosma, unu călugăru trimisu din Fanar in Rumelia, ca sfântu viu, ca să sfătuiască pe Rumelioți să părăsiască limba Română, pentru că este limba eretică și D-ȕeu afară că nu o înțelege, dar nici nu vreă să o audă, a reușitu, după cum spunu bătrâni, a face nenumerate sate și comune să părăsiască limba Romană și portul naționalu in multe locuri. De aceea vede cineva pe acolo plăși intregi de sate Romănesci cu nume Române, a căror locuitori se ȕicu Vlăhi, și vorbescu unu dialectu jumătate Grecescu, jumătate Romănescu, dar mai cu samă formele gramaticale Romănesci și mare parte din cuvinte Grecesci. Rumelioți uități și necunoscuți de Români liberi nu trebue lasăți să se greciască; *) căci viitorul are multe peripeții și vomu avè poate trebuintă și de ei și potu aduce mari servicii Romănismului sub multe puncte de vedere cel puțin numărul lor și trecutul lor sunt garanții satisfăcătoare.

(Va urmă.)

Ioan Caragiani.

*) In vara trecută am trecut prin Zagori (44 comune Române din Epiru Române, parte greceite). Am aȕditu de la băeții Români, cari mergu la școală, precum și de la părinți, că profesorii Greci batu și punu la *șalangă* pe băeții cari s'ar auȕi vorbindu Romănescce. Apoi Archiereii Greci (Români Archierei nu chirotonisesce Patriarchul) aforisescu satele, cari scriu la Ministerul Cultelor din Bucuresci să le trimeată profesori Români. Ei calomniază pe bieții profesori Români la autoritățile Turcesci că servescu cu limba Română interese Rusesci, și că voru să facă pe poporul de acolo să schimbe religiunea ortodocsă in cea papistană, de care ȕicu că și Români de aici sunt.

EVREICA.

(Urmare.)

IV.

— „Bonjour messieurs“ salutase Mirteanu intrându in camera Scruteanului“ am venitu să-ți propunemu să dejunăm impreună la Nodé; sunt mai mulți acolo.“

„Haidemu și noi Iorgule“ țise Valentin făcându unu semnu „noi iștilalți trei mergemu de-a dreptul, și tu fă-ți ăntei treaba că noi te asceptăm“ și cățiși patru tineri plecară.

La Nodé asceptau in adevăru mai mulți alți tineri civili și militari, jucându, care biliardu, care cărțile. Mirteanu aveà talentul de a impune mai in totdeauna voința sa celorlalți, fără a fi, cu toate aceste, prețuitu de dênșii. Astfelu decideà elu că are să se dejune in cutare locu și insistà atâta incât toți ceilalți primiau până in sfirșitu propunerea lui.

— „La masă boeri, că mie imi e foame“ țise elu intrându in birtu, și toți se aședară in jurul unei mese. Tinerii care compuneau societatea erau toți din familii de boeri mari, incât Valentin nu pareà pre la locul lui după prejudiciile de atuncea; cu toate aceste ănsă toți ăi arătau afecțiune.

„Ce mai faci, Strugure“ ilu intrebâ unu tănăru oficieru „nu te arăți nicăire?“

— „Eu sunt unu omu ocupatu precum scii n'amu timpu să cautu de petreceri ca voi“ raspunse Valentin.

— „De unde dracu ai scosu numele de „Strugur“ incepù acum Mirteanu“ nu se puteà să ai unu nume care nu se mănăncă.“

„Apoi, veđi D-ta, nu e numele care face pe omu, și, dacã vroiți vë potu spune o istorioară ca probă; că astăđi amu chefu de vorbă“ intimpinâ Valentin.

— „Spune . . . spune“ resună din toate părțile.

— „Avemu noi toți unu amicu care din intâmplare este iubit de o femeie . . . lucrul nu-i estraordinaru . . . nu este așa don Juan Mirteanu? . . . Acelu amicu al nostru are și elu amici, . . . pe noi . . . pe Domnul Mirteanu . . . Ei ce credeți? Unul din amicii noștri și ai lui, n'a gășitu de cuviință alta . . . după ce a luat cu imprumutu cu termenul la Sântul *Asceptă* o gramadă de bani de la dênșul . . . după ce i-a purtatu cât a vroitu trăsura . . . decât să meargă la amanta sa și să-i inventeze o intrigă intregă . . . dară pentru ce? sciu eu? . . . se vede că pentru că nu-lu chiamă Strugur!“ In timpu ce povesteà Valentin aceste, toți ochii se intoarseră spre Mirteanu.

— „Ean ascultă-mă D-le *mere pere* sau cum iți mai đicu . . . fii bunu și istorisesc fără a avè aerul se mă iei pe mine pête picioru“ intrerupse Mirteanu.

Valentin urmâ cu cea mai mare linisce.

— „Ș'apoi, credeți că-i numai atâta? . . . Acestu *bunu amicu* scrie scrisori de amoru pe la judaice . . . am una la mine . . . am să v'o cêtescu indatã ca să vedeți ce mai focu și vapae . . . și in scrisorile sale vroindu a a inlăturà unu inchipuitu rivalu . . . tot acelu cu trăsura și cu banii . . . aduce la cunoscința judaucelor că *bunul* seu amicu are

relațiuni cu Doamna . . . și o numesce
o damă din societatea Domniilor voastre
. . . dară de ce trebuiesc ca totu orașul să fie
inștiințatu de o relațiune pe care elu ca
bunu amicu și omu din societate ar trebui s'o
tacă? . . . Nu știu . . . poate tot pentru că
nu-lu chiamă Strugur . . . sau poate . . . știi
D-ta vre o altă cauză D-le Mirtene?

— „Așu vrèa să știu pentru ce te adre-
sezi tot la mine? Iți inchipuesci poate că vei
face să se ridă pe conta mea . . . te înșeli . . .
nu e Mirteanu omul de care își bate jocu
te miri cine“ țise Mirteanucu aeru mândru.
Ceilalți priviau curioși când la Valentin care
nu-și perduse intru nimicu liniscea, când la
Mirteanu care își resucia mustețele și invër-
teă ochii ca cum ar vroî să inghită pe ci-
neva.

— „Veđi . . . că nici eu nu sunt *te miri
cine* pentru că am onoarea a face parte din
numeroșii D-tale creditori.“

Unu risu generalu se făcù.

— „Eu i-ți datorescu D-tale ceva? Nu-mi
vine a crede . . . ănsă nu ai decât să trimiți
la mine să-ți plătescu atât inchipuita dato-
rie cât și unu bacșișu.“

— „Așu vrèa să vèdu și eu pozna asta înainte
de a muri“ adăogî suriđendu Valentin. Rise-
tele incepurè indoit.

„Vè întrebu acum ce supèră istoria mea atât pe
D. Mirteanu?“ Toți tinerii rideau de resunà sala.

— „Istoria D-tale? . . . ce am eu cu is-
toria D-tale? ce mă supèră e că incepti a te
pre întrece cu gluma și mie ntu-mi placu
glumele“ respunse Mirteanu.

— „Dară eu nu glumescu de locu . . . eu
spunu o poveste . . . și pentru ca s'o sfir-
șescu biue am să mai cetescu scrisoarea de

care am vorbitu.“ Valentin scoase o hârtie
din buzunaru. Mirteanu se ridică in picioare.

— „D-le“ țise elu, luându unu aeru ame-
nințătoru „stringe hârtia și continesce de
a fi obraznicu, căci nu mai respundu de ur-
mare.“

— „Respundu eu“ replică acum Valentin
seriosu, și dându cu pumnul in masă adăogî
„șeđi acolo pe scaunu nemișcatu . . . prietene
. . . . că are să se judeci unu *bunu amicu*.“
Mirteanu apucă unu scaunu.

— „Ești unu omu de nimicu pe care am
să-lu facù țărnă“ răcnî elu.

Valentin se sculă incet luâ o servietă
și o aruncă in fața Mirteanului.

— „Primesce asta“ țise elu mestecându-și
mănia „primesce asta de o cam dată, căci
nu te potu ajunge acum!“ Toți tinerii să-
rise in picioare. Mirteanu, siguru acum că
nu-lu voru lasà să se apropie de Valentin si-
mulă o furie nebună. Valentin își stringeă
pumnii căutându a se stăpăni. După câteva
momente de sgomotu, vr'o trei tineri eșirè
luându pe Mirteanu cu dènșii.

— „Bravo Strugure“ țise unul din cei
remași „pècatu numai că n'ai pututu să-i
dai vr'o palmă ceva, că elu nu-i omu să se
bată . . . ilu cunoscu.“

— „Bine că s'a găsitu cineva să-lu dea pe
față odată.“ adăogî unu altul.

— „Nu e de glumitu cu Valentin!“ escla-
mă unu al treile.

— „Domnul Costică Mirteanu e unu omu
fără ispravă și rușine, prin urmare mă credu
in dreptu a spune lumei însușirile D-sale.
Poate că-mi va trimete secundanți. Așu rugă
atunce pe doi dintre D-voastre să binevo-
iască a-mi secundă“ țise Valentin.

— „Cu cea mai mare plăcere“ răspuse întâi unu oficeru — „Când vei vroi“ țise unu altul. — „Este datorია fiecărui omu de inimă.“ adăogi unu al treile — „Nu ai decât a alege între noi.“ strigă al patrulē.

— „Vē mulțămescu foarte, amicii mei, deși imi pare rău că dejunul nu a fostu atât de veselul cum ne asceptamu“ țise Valentin.

— „Inceputul a fostu nostimul“ adăugi oficerul. Și tinerii se dispărțirē.

Valentin se duse la Iorgu Scruteanu și intră în apartamentu deși Iorgu nu eră a casă. Elu eră mulțămitu că făcuse pe Mirteanu de risu și acum asceptă, putemu țice cu nerăbdare o provocațiune la duelu. Valentin eră unu omu robustu și ghibaciu; elu învățase a mania arma și unu duelu cu Mirteanu ei eră binevenitu căci elu uria pe Mirteanu ca pe unu omu de nimica și resimția pentru dēnsul acea antipatie care se resimte pentru oamēnii fudui și deșerți. După puține momente de asceptare veni Iorgu acasă. Amundoi amicii își strinserē mână cu căldură. „Ei Iorgule ce veste?“ întrebă Valentin.

— „Bună și rea“ răspuse Scruteanu, și nară scenele pe care le scimu, cu toate amănunțimele lor. „Ce cređi tu Valentine? întrebă elu la sfirșitu. Valentin stătū unu momentu pe gânduri, pe urmă luāndu mână amicului seu, ei țise cu voce rugătoare:

— „Iorgule... pentru cea de pe urmă dată te rogu... Iorgule, dă peptu cu fatala ta pasiune... Eu prevēdu mari nenorociri... fii barbatu Iorgule... Cređi tu după cele ce ai vēdutu că judanul va consimți vre odată la propunerile tale?... Cugețā singuru... Iorgule, viitorul tēu întregu... liniscea... viața ta chiar... O răpire...

căci acolo avemu să ajungemu... O răpire poate să aibă fatale consecinți... ș'apoi cine scie pe urmă?... Căință, disgustu, nefericire amară!...“ — Iorgu se preumblă prin cameră posomorită.

— „Ascultă, Valentine... fie ce va fi... soartea mea, o simtu, este să trăescu sau să moru cu Rebecca... Sciu bine că tu imi ești amicu și frate... că sfaturile tale sunt pline de bună voință pentru mine... dar... crede-mē, ele nu-mi mai facu nici unu efectu... sunt atât de hotărītu la cele mai extreme mijloace, încāt a ajunsu la mine un feliu de nebunię; mē incedu în steaoa mea.“ Valentin plecā căpul fără a replică. După unu momentu de tăcere Iorgu, reincepū:

— „Veđi tu, Valentine, durerea mea e nu numai morală... me doare... mē doare inima'n mine... iți spunu pe totu ce am mai sfântu în astă lume, numai potu trăi așa... eu nu iubescu ca alții; eu inbescu cu totu sufletul și ar trebui să-mi smulgu sufletul o dată cu amorul meu... În elu și prin elu trăescu numai... Iorgu se opri acoperindu-și fața cu mânăle. După puține momente ānsē, țise cu voce inădușită: „Valentine... numai pe tine me razimu în astă lume... tu nu mă lasă“ și incepū a plānge ca unu copilu. Valentin ridicā ochii umeđi din pământu, și țise răpede:

— „Nu mai asceptă acele patru țile ale evreului, Iorgule... boala ta e desperată, să-i dāmu medicină violentă și grabnică. Unde șede Sura? Nu te ocupā de nimică. Caută de te arată nepăsătoru... du-te la aeru... de te recoresce; lasă de acum totul pe mine.“ Iorgu dete adresa Surei, luā pālăria, se aruncā în trāsură și plecā fără a țice ni-

mică, ca unu copilu dormitându. Valentin plecă pe jos.

Ajunsu la locuința sa, Valentin scrise câteva linii, strinse scrisoarea într'o copertă și se pregătiă a o sigilă când auđi bătându-se la ușă și in lăuntru intrarē doi tineri dintre acei cu care dejunase. Elu făcū o mișcare de necazu și murmură printre dinți „uitasem“ apoi rugându-i să șadă, intrebă pe ambii domni ce dorescu. Unul dintre acestia eră unu militaru al doile cunoscutul nostru Alecu Corbescu. Celu d'ântēiu luă cuvēntul.

— Domnule Strugur, suntemu trimiși din partea onorabilului Domnu Costică Mirteanu, pentru a vă cere oareșicare esplicațiuni...

„E de prisosu, D-le Capitanu... înțelegu motivul venirei D-voastre, aveți bunătatea a-mi arătă condițiunile *onorabilului* Domnu Mirteanu.

— Înțelegeți pre bine Domnul meu că condițiunile unui omu ca Mirtianu, in casuri de o gravitate atât de mare, nu potu fi decât grele... șise Alecu Corbescu

„Aveți bunătatea a mi le spune“ respunse Valentiu nerăbdătoru.

— D. Mirteanu pretinde, sau ca Dvoastră să-i cereți in publicu scuse, declarându că v'ați purtatu ca unu omu rău crescutu... sau să-i dați satisfacțiune cu pistolul, in condițiuni cât se poate de grele.

„Primescu propunerea a doua. Peste jumătate oară secundanții mei voru fi la Domniele voastre și speru pe la cinci și jumătate să ne revedemu pe tērēmu.“ Valentin șisese aceste atât de hotăritoru, încât secundanții adversarului nu aveau decât a-și luă congediu. Indată după plecarea lor, Valentin scrise o a

doua scrisoare mai lungă, chemă unu servitoru și-lu trimise la unu amicu al seu, dîcându-i „asceptu 'respunsul, umblă răpede.“ Servitorul eși. — „Ce prostie“ incepū acum Valentin singuru „asta-mi trebuiă acum... poate ticălosul acela să me ucidă sau să me răniască... Ce facu eu atunce cu bietul Iorgu?... și se preumblă prin casă gânditoru. După câteva ocolituri prin cameră, amicul nostru se puse dinaintea biuroului seu și incepū a rescolî hărțiile de prin saltare, aruncă unele de o parte, puse altele in altă regulă la locu; apoi luă pana și hărtie, și scrise mai multe pagine, după aceasta scoase din buzunarul de la sēnu unu micu portofoliu și din elu o scrisoare cu margine negre o puse dinaintea sa și o cetî și receti răzemându-și capul pe mână. Păreă cufundatu in privirea miceloru literi care coperiau căteși patru pagini ale acestei hărții gălbinite de timpu. Ici cole se furișă câte o lacrimă din ochiul tristu al amicului nostru. Cine scie ce suvenire dureroase ēi reaminteau acele linii de pe care nu-și puteă dislipî privirile!... Cu scrisul și cetitul ănsē timpul trecuse și Valentin auđi deschidēndu-se ușa camerei sale. Elu strinse răpede scrisoarea și se intoarse. Doi tineri, alții decât acei d'ântēi stau dinaintea lui.

— „Ei Valentine, toate sunt puse la cale, doctoru, pistoale, locu și timpu... la cinci și jumătate astăzi după cum mi-ai scristu tu, in via mea la Socola!“ șise unul dintre ei.

— „Bravo Iancule“ respunse Valentin „sciam eu că tu și Vasilică aveți să faceți trebile cum se cade

— „Eu unul“ intimpină (al doile pe care ilu numise amicul nostru Vasilică, „eu

unul tot nu înțelegu acestu curagiu resboinicu a Mirteanului!.. Pariezu ce vreți că nu aveți să ve bateți!

— „Da dă-lu incolo măi frate“ țise Valentin nu-mi strică pofta de mâncare . . . vomu vorbi de dănsul la Socola . . . Acum sunt patru oare, haidemu la prânzu . . . tocmai avemu vreme.“

— „Bucuros . . . haidemu“ țice Iancu apoi întorcându-se către Vasilică, adăugî incet : „de se voru bate, nu dau doi bani pe pelea lui Mirteanu.“

— „N'aibi grijă . . . nu mai credu eu astă poznă, deși . . . mai scii?“ răspunse celalaltu.

Iorgu Scruteanu nu-și găsiă locu nici prin casă, nici prin grădini sau preumblări. Capul ăi eră plinu de planuri care de care mai ne-bunu. Trecându pe dinaintea casei lui Buruh, revăduse unu momentu capul Rebecăi la o fereastră, și-lu apucase o nelinise ca in friguri. Isi inchipuiă unu momentu că bătrânul evreu își torturează copila in modurile cele mai neomenesci, apoi eareși raționă că nu ar fi lucru firescu. In fine se decise să meargă la prânzu la Doamna Mirani văduva *en vogue*. Aici ilu acceptau noue necasuri. Elu găsi pe Doamna Mirani singură și mai dispusă decât ori când a-i da preferință. După o jumătate de oară de bănueli că nu mai este destul de amabilu cu dănsa, că a uitat' o cu totul, că nu mai vine ca odinioară la prânzu și serele la ea, iscusita damă incepù a vorbi sentimentu, a muiè tonul voacei, a cobori ochii, când la pământu când a aruncă scurte

daru mult țicetoare ochiri asupra nenorocitului nostru amicu care suferiă torturele cele mai crude. Unu momentu frumoasa văduvă, cufundată in cetirea unor versuri franceze luă mâna amicului nostru, care o retrase tremurându. Doamna Mirani se intoarse pentru a inghiți unu risu de compătimire și murmură intre dinți: *Est-il enfant!* apoi ca uimită, cobori ochii la pământu și țise:

— „Eartă-mă, Domnul meu, dacă entusiasmată unu momentu prin versurile nemuritorului Musset, am uitatu conveniențele . . . norocu că ești amicu meu . . . unu altul aru fi cređutu poate că am pentru dănsul o preferință neiertată . . .“ aceste din urmă cuvinte fusesse țise cu unu aeru confusu și timidu. Iorgu se duceà in fundul pământului. Din fericire oara prânzului sosi și cu dănsa încă vro cinci cavaleri tineri și o altă văduvă. La prânzu unu observatoru ar fi admiratu cum scia Doamna Mirani să impartă amabilități la toți cavalerii de față, încât fiecare putea crede că elu este preferitul. Și a doua văduvă făcea ce putea, nu avea ănsă iscusința damei de gazdă. Prânzul se sfiși in fine și Iorgu o rupse de fugă cât mai de grabă. Când se veđu in trăsura sa, dete unu: *uff!* de-și ușură peptul. Altu june ar fi numeratu această țu intre cele mai fericite ale vieței sale!

Iorgu se preumblă puțin și se intoarse a casă, căci simțeà că ori unde ar merge nu ar putè sta. In camera sa găsi o scrisoare. Elu o deschise răpede. Eră de la Valentin. Eată cuprinsul ei:

„Iubite Iorgule! Toate sunt puse la cale. Poimăne vei avè pe Rebecca ta, dacă numai cerul nu ne va trimete o ploae. Am vor-

bitu cu Sura, am îngrijitu de toate. Pune-ți pistoalele în bună stare și fii liniștitu până atunci; dar foarte liniștitu. Măne te voiu vedè căci astăzi am trebuitu să vedu oareșicare persoane tot în interesul nostru. La cinci și jumătate eram să mă batu cu Mirteanu la pistoale. Mișelul! Mi-a făcutu scuse pe tărîmu. Elu mie! După ce eu i-am aruncatu o servietă în obrazu. Adio, nu-ți bate capul de nimica și mai alesu căuta să fii ca totdeauna. Al tîu.

— „Poimăne . . . poimăne . . . Ah! Doamne sfinte, numai poimăne să nu ploae! . . . Valentin eră să se bată și eu nu sciam nimica . . . poimăne! . . .” Și cufundatu în gânduri, Scru-teanu deschise o fereastră și se puse a privi asupra orașului, căci casa lui fiindu pe dealu în sărărie, elu vedeà din camera sa mai totu Iașul. Noaptea eră senină și caldă, luna încă nu se ridicase pe ceru, și stelele luciau în toată splendoarea lor deasupra capului eroului nostru; șub ochii lui luciau fânarele care luminează orașul și casele intindeau umbrele lor asupra stradelor. Din vecinătate, resună unu cântu. Eră o voce de femeu care cântă una din acele arii romănesci, care esprimă atât de bine durerea sufletului. Iorgu ascultă :

„Căt oi u fi eu ș'oiu trăi
Cu-așa focu n'oiu mai iubi,
Cu-așa focu cu-așa durere
Fără nici o mângăere.“

Iorgu reinchise fereastră repetându: poimăne!
ne! poimăne!

(Va urmà).

Leon Negruzzi.

P O E S I I.

EPIGRAME.

Sus pe Olimpu ori pe Tempe'nflorită mă chiam' a mea
dînă?

Colo pe piscu eu între-amundoue pe plaiu te voiu duce.

. . .

Sboară pămîntul din veacuri în veacuri și tot pe-acea cale;
Dar și scînteea divină'n noi liberă fi-va ca dînsul?

. . .

Plouă și draga mi-i dusă la câmpu să culeag'albăstrele.
Beata copilă! udată a casă veni-va ș'a dîce:
Haina-mi frumoasă ici este pătată, dincoace țersu lustrul—
Încă puțin și tu, dragă, te-i piângè pe tine tot astfelu.

. . .

Mii de primejdii asceaptă la drumuri, când noaptea nu-i lună
Greu opintesce pe căi călăuzul, ș'ades nu cunoasce
Câmpul din dreapta, pădurea din stingă, nu'n față cărarea,
Dară iubită, pe-a robilor cale vinu sigur la tine.

. . .

Nobilu și sprintenu unu tēneru pe stradă mergea la iubită.
 Ageru piciorul ferită elu de tină — plăcută primblare!
 Mers'am și eu, ah! mers'am adese la una din ține,
 Tina ferit'am. Durere! in tină calci fără de voie.

. . .

„Blăstēmu și soarte, pe voi ȃei! blăstemu pe oameni și fapte!
 Mumă natură, unica rēmăe-mi; la tine află-voiu
 Milă, cruțare. Tu dai totdeauna alinu desperării!“
 Brudiu refugiu, al intămplării copile nevirstnicu!
 Florilor dēnsa căldură le dă și cu rouă le-adapă;
 ȃorile măndre de Mai le dsceptă, zefirul le-adoarme,
 Privighitoarea le cântă, povești de auru le spune
 Luna cornută — viață frumoasă le-a datu lor natura.
 Dară privesce, celu nouu aduce omētu peste ele!

* * *

Draga-mi e tristă, Albastra-i privire in lacrimi se stinge —
 Fugu in grădină: viola stropită cu rouă-i frumoasă.

. . .

Om, când doarme, uită de toate, gândii și pe pene
 Sarcină grea m'asvirlisem. Din turnul bisericeii mugise
 Clopotul oara, ce chiamă la jocuri stafiele nopții.
 Gingaș prin casă pāndeam cum se'nșiră la danțuri ușoare.
 Una'ntrē ele de-oparte stă tristă ca luna'ntrē stele,
 Când se coboară pe virful de munte in leagănu de auru.
 Tristu și cu jale privit'am la dēnsa-ah! Ido, la tine!

. . .

Toba resună in piața cetății și turme de oameii
 Tropotă iute s'asculte sciința, ce-o are tobașul.

„Doamna din curte perdū ieri cățelul, cățați-lu voi oameii!“
 Cănele află culcușu și mănecare la dēnșii, nu oamu.

. . .

Versul frumosu e asemene măndrei, iubindu ce-mi suride:
 Rimul sunt ochii, ca pulsul e ritmul și sufletu ideea.

. . .

Plānge iubitul, că draga nu-i este mai mult credincioasă.
 Dară inbita de lacrimi ștergēndu-lu dulce-i vorbesce:
 „Singuru imi ȃiseși: credința-i deșartă, ce scimu ne măresce.
 „Vrut'am, iubite, să sciu de și altul gāndesce ca tine.“

. . .

Vine locusta și clopotu și coasă prin sate rasună.
 Timpuri trecute rechiamă in minte-mi această'ntămplare.
 Peste-a mea patrie horde barbăre ear vēdu cum se'nșiră:
 Gotul in frunte, lui Hunu-i urmează, Avarul, Bulgarul;
 Dup'aceștia mulțime vinu āncă, mănāncă ce află,
 Crescu se'nmulțescu; dar timpu-i omoară ca earna locusta.
 —Urma lor viază drept numai in gura Romānului trainicu.
 Dar mai in urmă și Ungurul vine și Turcul și Grecul,
 Neamțul, Polonul și prindu rădăcină — corcesce-se Rusul,
 Iuda, Armanul. — Gāndescu și la vița. din care sunt mladă.
 Dēnsa locustă veni peste Dacu — dreptu are Romānul!

. . .

Cântă inbita de jale pētrunsă și gingașu-i degetu
 Coardele'nspiră: viață primesce in mână ei lira.
 Stau de-oparte și cântul ei dulce ilu sorbu cu auțul —
 Note-adormite dscept'a ei voace in inima-mi moartă.

. . .

Este fânarul lumina din zare, ori lampa iubitei?
Ea mă asceaptă; prin ochii ferestei privesce lumina-i
Calea-mi de-a lungul și vântul și ploaea s'o stingă se'ncearcă
Ănsă zadarnic. Curendu voiu ajunge, amoru o va stinge.

* * *

Sprintină trece voioasa copilă pe lângă unu tănăru,
Dîpă celu colțu stă tainicu amorul la pîndă și ride,
Pune săgeata pe coarda intinsă — asupră-le sboară,
Eat'o lovesce; fecioarei naframa din mână ăi cade
Totu ce-o copilă puteă ca să peardă, celu june'n ea află.

S. L. Bodnărescu.

CORESPONDENȚĂ.

D-lui Președ. al Soc. de lectură din Blașu. Ne
simțimu foarte măguliți.

D-lui T. Budu in Gherla. Cu mulțumire ince-
pîndu de la 1 Martie 1868.

*D-lui Directoru al scoalei Comerciale din Ga-
lați.* Cu cea mai mare plăcere.

D-lui G. M. in Bucuresci. Ne pare rău de a
nn ve putè indeplinì cererea.

D-lui M. in F. Ne pare foarte rău: nici legenda
nici una din cele patru poesii nn s'a pututu primì.

D-lui C. Trand. Nu numai trandafirii, dar nici
spini l'er nu inverdescu earna.

Red.

A N U N C I U R I.

A eșitu de sub presă și se află de vîndare in Iassi la „*Librăria Junimea*“ in Bucuresci
la librăria *Soccec & Comp.*, precum și cele mai multe librării din țară:

R I E N Z I.

Tragedie in 5 acte, de SAMSON L. BONDĂRESCU.

Prețul 2 lei 50 bani.

(Edițiunea Societății Junimea.)

**CABINETUL DE LECTURĂ FRANCESO-GERMAN
A LIBRĂRIEI JUNIMEA**

se pune la dispozițiunea publicului.

Elu cuprinde opurile literare cele mai cunoscute și mai noue, atât de literatura franceză,
căt și din cea germană. Prețul abonamentului pe lună este pentru cărțile franceze 3 lei noi
ear pentru cele germane 2 lei noi. Catalogul se distribuie gratis.

Redactoru respunđtoru: *Iacob Negruzzi.*

Tipografia Societății Junimea.